GEMEENTE
Stadskanaal

Raadsvergadering : 21 november 2022

Voorstelnr. : Z-22-097728/D/22/263581

Onderwerp : **Verordening nadeelcompensatie gemeente Stadskanaal 2023**

Stadskanaal, 4 november 2022

Beslispunten
De verordening nadeelcompensatie gemeente Stadskanaal 2023 vast te stellen.

Aan de raad

Inleiding
De Omgevingswet is in voorbereiding en zal naar verwachting op 1 juli 2023 in werking treden. De gemeente Stadskanaal wil goed voorbereid zijn als de wet in werking treedt. Hiertoe is een viertal onderwerpen voorbereid. Er is per onderwerp een voorstel gemaakt, waarbij de inleiding gelijk is maar het deel over de inhoud van een onderwerp anders is. Zo zijn de verschillende onderwerpen goed te onderscheiden. Andere onderwerpen die in het kader van de Omgevingswet ook gaan spelen, zoals de legesverordening, worden op een later moment aangeboden. Deze worden momenteel nog voorbereid.

Over de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet heeft de raad op 16 mei 2022 een presentatie op hoofdlijnen gekregen. Vervolgens heeft de raadscommissie op 12 september 2022 de conceptstukken opiniërend behandeld. De meeste vragen zijn tijdens de behandeling beantwoord. De antwoorden op de openstaande vragen komen per onderwerp terug in de nu voorliggende raadsvoorstellen.

De onderwerpen zijn, met in vet het hier besproken onderwerp:
1. Verordening nadeelcompensatie gemeente Stadskanaal 2023,
2. Verordening gemeentelijke Adviescommissie voor Omgevingskwaliteit Stadskanaal 2023,
3. Adviesrecht omgevingsvergunningen, en
4. Delegatiebesluit deelomgevingsplan.

Ad 1). Nadeelcompensatie
Achtergrond
De overheid kan rechtmatig handelen en toch schade veroorzaken. Bijvoorbeeld door het verlenen van een omgevingsvergunning, het vaststellen van een bestemmingsplan, het inperken van rechten of neveneffecten door werkzaamheden. Het gaat dus om schade veroorzaakt door rechtmatige besluiten, en om schade veroorzaakt door rechtmatige feitelijke handelingen. Hiervoor is onder de huidige wetgeving een tegemoetkoming in planschade respectievelijk nadeelcompensatie mogelijk. Bij planschade gaat het om inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak als gevolg van een planologische maatregel.

Met het in werking treden van de Omgevingswet (in het vervolg: Ow) treedt afdeling 15.1 Ow in werking. Daarnaast zal titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht Awb in werking treden. Deze afdelingen regelen de (nieuwe) nadeelcompensatie en komen in de plaats van de huidige regelingen. Als de raad over een actuele regeling wil kunnen beschikken, waarin procesafspraken staan voor het afhandelen van verzoeken om nadeelcompensatie, moet er een nieuwe verordening vastgesteld worden. In bijlage I. is de huidige procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2008 opgenomen.

De VNG heeft ter voorbereiding op de wet een modelverordening opgesteld, deze is bijgevoegd in bijlage II. De huidige vaste adviseur voor planschadeverzoeken, de SAOZ, heeft deze verordening aangevuld met suggesties, deze is te lezen in bijlage III.

De datum van inwerkingtreding van de verordening is gekoppeld aan de datum van inwerkingtreding van de Ow. Dit is opgenomen in artikel 10 lid 2 van de verordening. Mocht de wet niet op 1-7-2023 in werking treden, dan treedt ook de onderhavige verordening niet in werking op 1-7-2023 maar op het latere moment van inwerkingtreding van de Ow.

Opiniërende behandeling door raadscommissie 12-9-22
Na de behandeling in de raadscommissie van september 2022 was de openstaande vraag of er vaak een verzoek tot planschadevergoeding voor schaduwschade ingediend is in de gemeente Stadskanaal. Soms kan er schade ontstaan door de aankondiging van een toekomstig besluit. De schade in de periode totdat het besluit is genomen is schaduwschade. Het antwoord hierop is dat er met uitzondering van de verzoeken vanwege het windmolenpark in de buurgemeente, de laatste jaren geen planschadeverzoeken zijn ingediend, en daarmee zijn er ook geen verzoeken voor schaduwschade ingediend. De Ow vindt schaduwschade overigens een normaal maatschappelijk risico, dat iedere eigenaar zelf moet dragen. De regeling nadeelcompensatie uit afdeling 15.1 van de Ow voorziet niet in vergoeding van deze schaduwschade.

Normaal maatschappelijk risico
Ter toelichting nog aanvullende informatie over het normaal maatschappelijk risico (nmr) bij directe en indirecte schade. Nadeelcompensatie is een regeling voor schadevergoeding voor rechtmatig overheidsoptreden. Het gaat over schade boven het normale maatschappelijke risico en het bedrijfsrisico die iemand onevenredig zwaar treft. Nadeelcompensatie gaat over de schade die de overheid rechtmatig veroorzaakt. Bijvoorbeeld langdurige wegopbrekingen of ernstige hinder door de aanleg van een metrostation. Maar ook bouwplannen, waardoor aangrenzende woningen in waarde dalen. Schade komt alleen voor vergoeding in aanmerking als:

1. de schade uitgaat boven het normale maatschappelijke risico of het normale bedrijfsrisico. Dit heet de abnormale last.
2. de schade iemand in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft. Dus de last drukt onevenredig zwaar op een beperkte groep burgers of bedrijven. Dit is de speciale last.

Het gaat dus niet over schade door onrechtmatig handelen van de overheid. Het Burgerlijk Wetboek regelt de schadevergoeding voor onrechtmatig overheidshandelen.

Indirecte schade is schade veroorzaakt door activiteiten in de omgeving. Bijvoorbeeld waardedaling van een woning door de bouw van een hoge flat op het buurperceel. Alleen deze schade valt onder het nmr en is onder de Omgevingswet vastgesteld op 4%.

Directe schade is schade die het gevolg is van het aanpassen van bestaande rechten. Bijvoorbeeld het beperken van de uitbreidingsmogelijkheden van het eigen bedrijf. Deze schade valt niet onder het nmr, het is aan het bestuursorgaan om, op grond van artikel 4:126 van de Awb, in het specifieke geval invulling te geven aan het nmr.

Aanpassingen vanwege commissiebespreking
Er is vanuit de behandeling in de commissie geen aanleiding gezien om de daar besproken concept verordening aan te passen. De nu voorliggende concept verordening in bijgevoegd raadsbesluit is niet gewijzigd ten opzichte van de conceptversie.

Was-wordt lijst
Wij hebben hieronder de belangrijkste aspecten van de oude en nieuwe verordeningen in een was-wordt lijst opgenomen.

Betreft	Huidige situatie	Nieuwe situatie
Juridische basis	Hoofdstuk 6.1 Wet ruimtelijke ordening. Verplicht karakter.	Hoofdstuk 15 Omgevingswet en titel 4.5 Algemene wet bestuursrecht (Awb). Vrijwillig karakter.
Legesbedrag	€ 300,- (minimaal €100,- en maximaal €500,-)	€ 300,- (maximaal € 500 volgens art. 4:128 Awb)
Benoeming adviseur	Door college.	Door college.
Termijn adviseur	Dit is niet bepaald in de verordening.	Maximaal vier jaar, herbenoeming mogelijk.
Termijn besluit door college	Dit is niet bepaald in de verordening.	Binnen acht weken na ontvangst van het advies van de adviseur, eenmaal met vier weken te verlengen.
Moment schadeveroorzakend besluit	Bij vaststelling bestemmingsplan.	Bij verlening omgevingsvergunning of start vergunningvrije activiteit.
Normaal maatschappelijk risico bij indirecte schade	Minimaal 2% (wettelijk vastgelegd)	Vast bedrag van 4% (wettelijk vastgelegd)

De huidige planschadeverordening wordt met de inwerkingtreding van de nadeelcompensatieverordening automatisch ingetrokken. De planschadeverordening kan vanwege het overgangsrecht nog wel relevant zijn voor het afhandelen van (plan)schadeverzoeken.

Beoogd effect
Het vaststellen van een verordening met afspraken over het behandelen van verzoeken tot nadeelcompensatie.

Argumenten
1. Procesafspraken liggen vast door de verordening
Door de verordening vast te stellen is het voor een ieder helder hoe we procedureel gezien omgaan met verzoeken om nadeelcompensatie.

2. Het innen van leges voor het in behandeling nemen van verzoeken is mogelijk door de verordening
Door in de nadeelcompensatieverordening een legesbedrag te noemen is het heffen van een bedrag voor het in behandeling nemen van een verzoek mogelijk.

3. Er ontstaan geen nieuwe administratieve lasten
Doordat de werking van de nieuwe verordening nagenoeg gelijk is aan de bestaande verordening treden er geen nieuwe administratieve lasten op.

4. De omzetting van de verordening is beleidsneutraal en vooral juridisch technisch van aard
Inhoudelijk zijn er slechts beperkte wijzigingen doorgevoerd, ze hebben vooral een juridisch karakter. Er zijn beleidsmatig geen nieuwe keuzes gemaakt.

Aanpak/uitvoering/voortgang
Het besluit betreft het vaststellen van een verordening. Dit besluit wordt gepubliceerd waardoor het in werking treedt. In dit geval is bepaald dat de verordening in werking treedt en dus ook de bestaande verordening ingetrokken wordt op het moment dat de Omgevingswet samen met titel 4:5 Awb in werking treedt.

Communicatie
Het besluit is openbaar en zal op de gebruikelijke wijze gepubliceerd worden, namelijk in het gemeenteblad.

Juridische consequenties
Door het besluit te publiceren krijgt de verordening rechtskracht en kan deze in werking treden.

Kosten, baten, dekking en subsidies
In de verordening is opgenomen een griffierecht van €300,-. Als een verzoek gehonoreerd wordt zal dit bedrag teruggestort worden. De gemeente sluit voor verzoeken voor een planologisch initiatief die door derden worden ingediend een overeenkomst met initiatiefnemer waarin is opgenomen dat eventuele planschadeverzoeken voor rekening van initiatiefnemer komen. Dit maakt dat er voor die verzoeken geen planschadekosten voor de gemeente optreden.

Standpunt Participatieraad, commissies en/of OR
N.v.t.

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden	de heer K. Sloots
secretaris	burgemeester

MDH/